

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Մանկավարժություն և հոգեբանություն
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Լ.Գ.Բաղդասարյան /Ա.Ա.Հ./

Արձանագրություն № 14

«06» 02 2024թ.

ՄՀ/բ -221 ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՌԻՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6

Մասնագիտական մանկավարժություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

011401.13.6 Երաժշտական կրթություն,
011401.11.6 Կերպարվեստ,

011401.09.6 Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզումներ

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝

Մանկավարժության և հոգեբանության

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝

առկա, հեռակա

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ

առկա 2-րդ կուրս, 2-րդ կիս.

Դասախոս(ներ)՝

Լուսինե Մարոքյան

/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ lusine.marukyan@mail.ru

Վանաձոր- 2024թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	3
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	3
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	3
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	4
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	5
8.	Դասավանդման մեթոդներ.....	6
9.	Ուսումնառության մեթոդները	6
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	7
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	8
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	9
	12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	9
	12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	19
	12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	24
	12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	24
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	26
14.	Գնահատում.....	27
	14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	27
	14.2. Հարցաշար.....	27
	14.3. Գնահատման չափանիշներ.....	29
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	30

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Ներառական կրթություն» դասընթացը կարևորվում է կրթական բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է **011301.01.6 Բակալավրի** կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է.

- Մասնագիտության զարգացման օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին:
- ընդունված չափանիշների հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- Սովորեցնել «Ներառական կրթություն» դասընթացի տեսական հիմքերը:
- Բացատրել «Ներառական կրթություն» դասընթացի օրինաչափությունները:
- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները գործնական իրավիճակային խնդիրներով:
- Սովորեցնել ուսանողներին կատարել մանկավարժության բնագավառում հետազոտություններ և վերլուծություններ: Կատարել եզրահանգումներ ըստ ստացված արդյունքների:
- Սովորեցնել ուսանողներին վերլուծել մանկավարժի գործունեության առանձնահատկությունները մանկավարժության համատեքստում:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները.

«Ներառական կրթության կազմակերպում» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների մասնագիտական գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների առկայությունը:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

«Ներառական կրթություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. իմանա դասընթացի տեսական հիմունքները,
2. իմանա դասընթացի ուսումնասիրման մեթոդական հիմքները
3. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
4. տիրապետի նորագույն և ժամանակակից հետազոտության մեթոդներին,
5. կարողանա տիրապետի կրթական չափանիշների կատարմանը
6. կարողանա ուսումնասիրության շրջանակներում շրջանակներում կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

Ա) Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

- ԳԿ1** վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
- ԳԿ4** մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
- ԳԿ9** խնդիրների լուծում,
- ԳԿ10** որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

- ՀԳԿ1** գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
- ՀԳԿ2** հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,
- ՀԳԿ3** սովորելու ունակություն,
- ՀԳԿ8** ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ) Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

- ԱԿ2** հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,
- ԱԿ4** ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,
- ԱԿ6** կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,
- ԱԿ11** տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,
- ԱԿ14** տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«Ներառական կրթություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել ներառականության մասնագիտական գործունեության ընթացքում, աշխատանքային լաբորատորիաներում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և մասնագիտական բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	2 կրեդիտ/60 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	14	
Գործնական աշխատանք	-	
Մեմինար պարապմունք	14	
Լաբորատոր աշխատանք	-	
Ինքնուրույն աշխատանք	32	
Ընդամենը	60	
Ստուգման ձևը	ստուգարք	

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴ .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը: Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:
Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵
  - **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
  - **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
  - **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
  - **Կունկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:

- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Ջեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:

8. Դասավանդման մեթոդներն են՝⁶ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր....

9. Ուսումնառության մեթոդներն են՝⁷ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում....

---

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապլունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	ԹԵՄԱ 1. ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՔԱՅԼԵՐԸ: ԹԵՄԱ 2. ՀԱՄԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ:	2	2			
2.	ԹԵՄԱ 3. ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ ԹԵՄԱ 4. ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԿԱՐԳ	2	2			
3.	ԹԵՄԱ 5. ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԻ ՄՈՏԵՑՈՒՄՆԵՐԸ .ՏՐՈՇԻՆԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ՄՈՏԵՑՈՒՄԸ, ԿԱՇՉԵՆԿՈՅԻ ՄՈՏԵՑՈՒՄԸ, ԼԵՎ ՎԻԳՈՏՄԿՈՒ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ	2	2			
4.	ԹԵՄԱ 6. ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԲԱՑԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ	4	4			
5.	ԹԵՄԱ 7. ՆՈՐԱԳՈՒՅՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐՈՎ ԹԵՐՀԱԳԵՑՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	4	4			
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		14	14			1

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության և տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	«Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց կրթության մասին», ՀՀ օրենքը	/թարմացված տարբերակը /2005թ./

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

2.	Ներառական կրթության իրականացման ուղեցույց /հանրակրթական հաստատությունների մանկավարժական աշխատողների համար/, Երևան	2008թ
3.	Բժշկահոգեբանամանկավարժական գնահատման կենտրոնի տեղեկատու, Երևան,.	2010թ
4.	«Կրթության մասին» ՀՀ օրենք,	/թարմացված տարբերակը /1999թ.
5.	Ներառական կրթության հայեցակարգ և ռազմավարություն: ՀՀ կառավարության որոշում, Երևան, .:	2005թ
6.	Ներառման ուղեցույց, ՅՈՒՆԵՍԿՕ 2005թ. (վերահրատարակված «Հույսի կամուրջ» հասարակական կազմակերպության և «Առաքելություն Արևելք» միջազգային մարդասիրական օգնության կազմակերպության նախաձեռնությամբ):	
7.	«Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի գնահատումը տարածքային մակարդակում», Մեթոդական ուղեցույց: Ձեռնարկ. – Եր.: Հանրապետական մանկավարժահոգեբանական կենտրոն, , 150 էջ	2018
8.	Կոնվենցիա Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների մասին, Երևան, 2010, 76 էջ ՀՀ-ում ներառական կրթության իրականացման գնահատում: Կրթական հետազոտությունների և խորհրդատվությունների կենտրոն, 56 էջ	2013
9.	Подласый И.П. – Курс лекции по коррекционной педагогике,	2003 г.
10.	Ներառական ուսուցման պատմությունը և տարբեր երկրների ժամանակակից փորձը https://aniharutyunyan89.wordpress.com/2014/12/19/%D5%B6%D5%A5%D6%80%D5%A1%D5%BC%D5%A1%D5%AF%D5%A1%D5%B6-%D5%B8%D6%82%D5%BD%D5%B8%D6%82%D6%81%D5%B4%D5%A1%D5%B6-%D5%BA%D5%A1%D5%BF%D5%B4%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%B8%D6%82%D5%B6%D5%A8-%D6%87-%D5%BF/	
11.	https://hmk.am/hratarakutyunner-hy/ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ՀԱՐՄԱՐԵՑՈՒՄՆԵՐ ՈՐԱԿՅԱԼ ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ Ձեռնարկ մանկավարժների համար Հանրապետական մանկավարժահոգեբանական կենտրոն, 142 էջ, ԵՐԵՎԱՆ	2022թ
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Селевко Г.К. Современные образовательные технологии. Москва,.	1998
2.	Подласый И.П. Педагогика: Учебник.-М.: Высшее образование,	2006
3.	Колеченко А.К. Энциклопедия педагогических технологий. Пособие для преподавателей. С-Пб, изд "КАРО",	2001
4.	Подласый И.П. - Курс лекции по коррекционной педагогике,	2003 г.
5.	ՄԱԿ-ի ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ, ՀԱՅԱՍՏԱՆ., «Դոները բացել բոլորի համար», Ներառական կրթության ծրագրերի գնահատում Հայաստանում, Եր.,	2002

6.	Հատուկ կրթությունը Հայաստանում երեկ, այսօր, վաղը, Եր.,	2004
7.	Եթե երեխան ունի կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք: Ծնողների և մանկավարժների համար: Հ. Ղազարյան, Հուլյի Կամուրջ ՀԿ.,	2004
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	Հանրապետական մանկավարժական կենտրոնի ձեռնարկներ, ուղեցույցներ(ՀՏՊ)	
2.	http://profilib.com/chtenie/131972/aleksandra-yusupova-integrirovannoe-obuchenie-detey-s-ogranichennymi-vozmozhnostyami-v.php http://www.kniga.com/books/preview_txt.asp?sku=ebooks183261#TOC_IDAGTFTC	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1.	ԹԵՄԱ 1. ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ՌԻՍՈՒՑՄԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՔԱՅԼԵՐԸ	Կիևյան Ռուսիայում 10-րդ դարում առաջին քայլերը, տիպային դպրոցների ստեղծումը:	2	(ՊԳ1); (ՊԳ2); (ՊԳ3); (ՊԳ6); (ՊԳ7); (ՊԳ8); (ԼԳ5); (ԼԳ6); (ՀՏՊ)
2.	ԹԵՄԱ 2. ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ	Ի՞նչ է ներառական կրթությունը: Նշեք ներառական կրթության առավելություններն ու թերությունները: Նշեք ներառական կրթության անհրաժեշտության ձեր հիմնավորումները: Արեք առաջարկություններ: Նշեք տարբերությունները ինտեգրում և ներառում հասկացությունների միջև:	2	(ՊԳ1); (ՊԳ2); (ՊԳ3); (ՊԳ4); (ՊԳ6); (ՊԳ7); (ՊԳ8); (ԼԳ5); (ԼԳ6); (ՀՏՊ)

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

3.	ԹԵՄԱ 3. ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ	Նևառական կրթության կարևորագույն տարրերը, մուտքը ՀՀ:	2	(ՊԳ1); (ՊԳ2); (ՊԳ3); (ՊԳ4); (ՊԳ6); (ՊԳ7); (ՊԳ8); (ԼԳ5); (ԼԳ6); (ՀՏՊ)
4.	ԹԵՄԱ 4. ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԿԱՐԳ	Հիմնավորեք Մանկավարժահոգեբանական աջակցության կարևորությունը ներառական կրթության մեջ: Մանկավարժահոգեբանական աջակցության ներկայացուցիչները և գործառույթները, պարտականությունները:	4	(ՊԳ1); (ՊԳ2); (ՊԳ3); (ՊԳ4); (ՊԳ6); (ՊԳ7); (ՊԳ8); (ԼԳ5); (ԼԳ6); (ՀՏՊ)
5.	ԹԵՄԱ 5. ՏՐՈՇԻՆԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ՄՈՏԵՑՈՒՄԸ	Տրոշինը բարձրացրեց կրթական համակարգում առողջ երեխաների և հատուկ մոտեցում պահանջող երեխաների դերին առնչվող խնդիրներ՝ քայլ անելով մանկավարժական ինտեգրման հարցը ուսումնասիրելու և ձևակերպելու համար:	2	(ՊԳ1); (ՊԳ2); (ՊԳ3); (ՊԳ4); (ՊԳ6); (ՊԳ7); (ՊԳ8); (ԼԳ5); (ԼԳ6); (ՀՏՊ)
6.	ԹԵՄԱ 5 ԿԱՇՉԵՆԿՈՅԻ ՄՈՏԵՑՈՒՄԸ	Մանկավարժական ինտեգրման զարգացման գործում մեծ նշանակություն է ունեցել Ռուսաստանում Վ. Պ.	2	(ՊԳ1); (ՊԳ2); (ՊԳ3); (ՊԳ4); (ՊԳ6); (ՊԳ7); (ՊԳ8); (ԼԳ5); (ԼԳ6); (ՀՏՊ)

		<p>Կաշչենկոյի գործունեությունը (1870–1943), բժիշկ-հոգեբանի, ով ստեղծեց առողջարան-դպրոց՝ թերություններով, նյարդային և դժվար երեխաների համար: Այդ հաստատությունը համատեղում էր մանկավարժական, բժշկական և հետազոտական նպատակներ:</p>		
7.	ԹԵՄԱ 5. ԼԵՎ ՎԻԳՈՏՄԿՈՒ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ	<p>Վիգոտսկին, շարունակելով՝ Ա. Գ. Տրոշինի, և Վ.Պ.Կաշչենկոյի գաղափարները, մնում էր այն մտքին, որ ոչ այնքան արատի կենսաբանական կողմն է առաջացնում առավել դժվարություններ երեխայի մոտ, որքան դրանց սոցիալական հետևանքները: Իսկ մեկուսացված կրթության</p>	2	<p>(ՊԳ1); (ՊԳ2); (ՊԳ3); (ՊԳ4); (ՊԳ6); (ՊԳ7); (ՊԳ8); (ԼԳ5); (ԼԳ6); (ՀՏՊ)</p>

		և դաստիարակության համակարգը խորացնում է այդ սոցիալական խախտումները:		
8.	ԹԵՄԱ 6. ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԲԱՅԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ	Հանրային կառույցները, ինչպիսիք են բնակելի շենքերը, հյուրանոցները, առևտրի կենտրոնները, կինոթատրոնները, հասարակական տրանսպորտը, ցավոք, հաճախ նաև ուսումնական հաստատությունները հարմարեցված չեն ԿԱՊԿ ունեցող երեխաների կարիքներին, ուստի նրանց համար տարբեր վայրերում գտնվելու հնարավորությունը հաճախ սահմանափակված է: ԿԱՊԿ ունեցող Հանրային կառույցները, ինչպիսիք են բնակելի շենքերը, հյուրանոցները, առևտրի կենտրոնները, կինոթատրոնները, հասարակական տրանսպորտը, ցավոք, հաճախ նաև ուսումնական հաստատությունները	4	(ՊԳ1); (ՊԳ2); (ՊԳ3); (ՊԳ4); (ՊԳ6); (ՊԳ7); (ՊԳ8); (ԼԳ5); (ԼԳ6); (ՀՏՊ)

		հարմարեցված չեն ԿԱՊԿ ունեցող երեխաների կարիքներին, ուստի նրանց համար տարբեր վայրերում գտնվելու հնարավորությունը հաճախ սահմանափակված է:		
9.	ԹԵՄԱ 7. ՆՈՐԱԳՈՒՅՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐՈՎ ԹԵՐՀԱԳԵՅՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	Աջակցող տեխնոլոգիաներ: Մասշեղի միջավայրի ապահովման հիմնական սկզբունքները:	4	(ՊԳ1); (ՊԳ2); (ՊԳ3); (ՊԳ4); (ՊԳ6); (ՊԳ7); (ՊԳ8); (ԼԳ5); (ԼԳ6); (ՀՏՊ)

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹⁰
1.	ԹԵՄԱ 1. ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ	Նեառական կրթության կարևորագույն տարեթվերը, մուտքը ՀՀ:	2	Էսսե ,Ջեկույց Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում Աշխատանքային տետր	(ՊԳ1); (ՊԳ2); (ՊԳ3); (ՊԳ4); (ՊԳ6); (ՊԳ7); (ՊԳ8); (ԼԳ5); (ԼԳ6); (ՀՏՊ)
2.	ԹԵՄԱ 2. ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ	Հիմնավորեք Մանկավարժահոգեբանական աջակցության կարևորությունը ներառական կրթության մեջ:	4	Էսսե ,Ջեկույց Ինքնուրույն աշխատանք	(ՊԳ1); (ՊԳ2); (ՊԳ3); (ՊԳ4); (ՊԳ6); (ՊԳ7); (ՊԳ8); (ԼԳ5); (ԼԳ6); (ՀՏՊ)

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	ԱԶԱԿՅՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԿԱՐԳ	Մանկավարժահոգեբանական աջակցության ներկայացուցիչները և գործառույթները, պարտականությունները:		համացանցում Աշխատանքային տետր	
5.	ԹԵՄԱ 5. ՏՐՈՇԻՆԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ՄՈՏԵՅՈՒՄԸ	Տրոշինը բարձրացրեց կրթական համակարգում առողջ երեխաների և հատուկ մոտեցում պահանջող երեխաների դերին առնչվող խնդիրներ՝ քայլ անելով մանկավարժական ինտեգրման հարցը ուսումնասիրելու և ձևակերպելու համար:	2	Էսսե ,Ձեկույց Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում Աշխատանքային տետր	(ՊԳ1); (ՊԳ2); (ՊԳ3); (ՊԳ4); (ՊԳ6); (ՊԳ7); (ՊԳ8); (ԼԳ5); (ԼԳ6); (ՀՏՊ)
6.	ԹԵՄԱ 5. ԿԱՇՉԵՆԿՈՅԻ ՄՈՏԵՅՈՒՄԸ	Մանկավարժական ինտեգրման զարգացման գործում մեծ նշանակություն է ունեցել Ռուսաստանում Վ. Պ. Կաշչենկոյի գործունեությունը (1870–1943), բժիշկ-հոգեբանի, ով ստեղծեց առողջարան- դպրոց՝ թերություններով, նյարդային և դժվար երեխաների համար: Այդ հաստատությունը համատեղում էր մանկավարժական, բժշկական և հետազոտական նպատակներ:	2	Էսսե ,Ձեկույց Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում Աշխատանքային տետր	(ՊԳ1); (ՊԳ2); (ՊԳ3); (ՊԳ4); (ՊԳ6); (ՊԳ7); (ՊԳ8); (ԼԳ5); (ԼԳ6); (ՀՏՊ)
7.	ԹԵՄԱ 5. ԼԵՎ ՎԻԳՈՏՄԿՈՒ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ	Վիգոտսկին, շարունակելով՝ Ա. Գ. Տրոշինի, և Վ. Պ. Կաշչենկոյի գաղափարները, մտում էր այն մտքին, որ ոչ այնքան արատի կենսաբանական կողմն է առաջացնում առավել դժվարություններ երեխայի մոտ, որքան դրանց սոցիալական հետևանքները: Իսկ մեկուսացված կրթության և դաստիարակության համակարգը խորացնում է այդ սոցիալական խախտումները:	2	Էսսե ,Ձեկույց Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում Աշխատանքային տետր	(ՊԳ1); (ՊԳ2); (ՊԳ3); (ՊԳ4); (ՊԳ6); (ՊԳ7); (ՊԳ8); (ԼԳ5); (ԼԳ6); (ՀՏՊ)
8.	ԹԵՄԱ 10. ՍՈՅԻԱԼԱԿԱՆ ԽՈՉԸՆԴՈՏՆԵՐ	Սոցիալական բացառում/մեկուսացում: Անտարբերություն:	2	Էսսե ,Ձեկույց Ինքնուրույն	(ՊԳ1); (ՊԳ2); (ՊԳ3); (ՊԳ4); (ՊԳ6); (ՊԳ7); (ՊԳ8); (ԼԳ5); (ԼԳ6); (ՀՏՊ)

				աշխատանք համացանցում Աշխատանքային տեսք	
9.	ԹԵՄԱ 12. ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ՄԻԶԱՎԱՅՐԻ ՀԱՐՄԱՐԵՑՈՒՄՆԵՐ	<p>Մատչելի ֆիզիկական միջավայրը ուսումնական հաստատությունում: Ֆիզիկական միջավայրի խոչընդոտներ: Դասասենյակների թերի հարմարեցվածություն: Հայաստանյան դպրոցների մի մասը հագեցված է մուտքային թեքահարթակներով, սակայն դրանց մեծամասնությունը, այնուամենայնիվ, չի համապատասխանում թեքահարթակի կառուցման նորմերին:</p> <p>Դպրոցների շենքերի ներքին հարմարեցվածությունը չի համապատասխանում ուսումնառության համընդհանուր միջավայրի ձևավորման հիմնական սկզբունքներին: Սանհանգույցների հարմարեցվածության բացակայություն կամ անհամապատասխանություն:</p> <p>Ճաշարաններում հարմարեցված գույքի և միջավայրի բացակայություն: Սպորտային դահլիճի կամ մարզահրապարակի հարմարեցվածության բացակայություն:</p> <p>Ուսումնառության համընդհանուր միջավայրի ձևավորման հիմնական սկզբունքների բացակայություն:</p> <p>Ուսումնական հաստատություններում ռեսուրս սենյակների բացակայություն:</p> <p>Դասասենյակներում հանգստի գոտու բացակայություն:</p>	2	Էսսե ,Զեկույց Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում Աշխատանքային տեսք	(ՊԳ1); (ՊԳ2); (ՊԳ3); (ՊԳ4); (ՊԳ6); (ՊԳ7); (ՊԳ8); (ԼԳ5); (ԼԳ6); (ՀՏՊ)

		Հարմարեցված գրենական պիտույքների բացակայություն: Բարձր հնչողության զանգերի առկայությունը դպրոցում:			
10.	ԹԵՄԱ 13. ՆՈՐԱԳՈՒՅՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐՈՎ ԹԵՐՀԱԳԵՑՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	Աջակցող տեխնոլոգիաներ: Մատչելի միջավայրի ապահովման հիմնական սկզբունքները:	4	Էսսե ,Ջեկույց Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում Աշխատանքային տետր	(ՊԳ1); (ՊԳ2); (ՊԳ3); (ՊԳ4); (ՊԳ6); (ՊԳ7); (ՊԳ8); (ԼԳ5); (ԼԳ6); (ՀՏՊ)

12.3.

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹¹	Ներկայացման ժամկետները	Մտուզման ձևը	Գրականություն ¹²
-----	--------------------------------	-----------------------	--------------------------------	------------------------	--------------	-----------------------------

¹¹ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹² Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

1.	Տարբեր երկրների օրենքները Ներառական կրթության վերաբերյալ Ներառական ուսուցումը Բելգիայում		Էսսե ,Ջեկույց Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում Աշխատանքային տետր	14-րդ շաբաթ	Գրավոր հանձնում /փաթեթ/	Ներառական ուսուցման պատմությունը և տարբեր երկրների ժամանակակից փորձը http://profilib.com/chtenie/131972/aleksandra-yusupova-integrirovannoe-obuchenie-detey-s-ogranichennymi-vozmozhnostyami-v.php http://www.kniga.com/books/preview_txt.asp?sku=ebooks183261#TOC_IDA GTFTC
2.	Շվեյցարիայի փորձը Մոնտեսորիի դերը ներառական կրթության համակարգում		Էսսե ,Ջեկույց Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում Աշխատանքային տետր	14-րդ շաբաթ	Գրավոր հանձնում /փաթեթ/	Ներառական ուսուցման պատմությունը և տարբեր երկրների ժամանակակից փորձը http://profilib.com/chtenie/131972/aleksandra-yusupova-integrirovannoe-obuchenie-detey-s-ogranichennymi-vozmozhnostyami-v.php http://www.kniga.com/books/preview_txt.asp?sku=ebooks183261#TOC_IDA GTFTC
3.	ԴԱՆԻԱՅԻ ՓՈՐՁԸ Տարբեր երկրներում կրթական բարեփոխումները		Էսսե ,Ջեկույց Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում Աշխատանքային տետր	14-րդ շաբաթ	Գրավոր հանձնում /փաթեթ/	Ներառական ուսուցման պատմությունը և տարբեր երկրների ժամանակակից փորձը http://profilib.com/chtenie/131972/aleksandra-yusupova-integrirovannoe-obuchenie-detey-s-ogranichennymi-vozmozhnostyami-v.php http://www.kniga.com/books/preview_txt.asp?sku=ebooks183261#TOC_IDA GTFTC

4.	ԿՈԼՈՄՆԱՅԻ ԴՊՐՈՑ- ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՓՈՐՁԸ		Էսսե ,Ձեկույց Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում Աշխատանքայ ին տեսք	14-րդ շաբաթ	Գրավոր հանձնու մ /փաթեթ/	Ներառական ուսուցման պատմությունը և տարբեր երկրների ժամանակակից փորձը http://profilib.com/chtenie/131972/aleksandra-yusupova-integrirovannoe-obuchenie-detey-s-ogranichennymi-vozmozhnostyami-v.php http://www.kniga.com/books/preview_txt.asp?sku=ebooks183261#TOC_IDA GTFTC
----	--	--	--	-------------	-----------------------------------	--

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹³

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Լսարան 211, 208, 3, 4
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	SMART գրատախտակ, համակարգիչ
Մարքեր, սարքավորումներ	Համակարգիչ, համացանց
Համակարգչային ծրագրեր	Դասախոսությունների նյութերի, գործնական, սեմինար պարապունքների ուսումնական և գիտական տեսաֆիլմերի ցուցադրում, սխեմաների դիտում
Այլ	Աշխատանք համակարգչի հետ՝ կրթական ռեսուրսների օգտագործմամբ

¹³ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. **Գնահատում**

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁴:

14.1. **Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝**

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. **Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.**

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:¹⁵

14.3. **Հարցաշար (ըստ ծրագրի)**

1. ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՅՄԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՔԱՅԼԵՐԸ
2. ՀԱՄԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ
3. ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ
4. ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԿԱՐԳ
5. ՀԱՄԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐԱՌՄԱՆ ԴՐԱԿԱՆ ԿՈՂՄԵՐԸ
6. ԸՆՏԱՆԻՔԻ, ԴՊՐՈՑԻ ԵՎ ՈՒՍՈՒՅՉԻ ԴԵՐՆ ՈՒ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՊԿՈՒ ԱՆՁԱՆՑ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՀԱՐՄԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ
7. ՏՐՈՇԻՆԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ՄՈՏԵՅՈՒՄԸ
8. ԿԱՇՉԵՆԿՈՑԻ ՄՈՏԵՅՈՒՄԸ
9. ԼԵՎ ՎԻԳՈՏՄԿՈՒ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ

¹⁴«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

¹⁵ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

10. ԿԱՆԱԴԱՅԻ ՓՈՐՁԸ
11. ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ
12. ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՐՄԱՐԵՑՈՒՄՆԵՐ – ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԲԱՐԵՆՊԱՍՏ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ
13. ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԽՈՉԸՆԴՈՏՆԵՐ
14. ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԲԱՅԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
15. ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ ԾՆՈՂԻՆ: ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԾՆՈՂԻ ՀԵՏ
16. ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՐՄԱՐԵՑՈՒՄՆԵՐ
17. ՆՈՐԱԳՈՒՅՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐՈՎ ԹԵՐՀԱԳԵՑՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ
18. ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՑՉԻ ՕԳՆԱԿԱՆՆԵՐԻՆ

14.4. Գնահատման չափանիշները¹⁶:

Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքներին հասնելու ընթացքի գնահատում`

Երկու ընթացիկ ստուգումների գումարային 40 միավոր` ընդհանուր գնահատականի 40%-ը:

1. Առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 9-10 շաբաթ)

- Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը`
Ընթացիկ գրավոր ստուգման համար նախատեսված են 4 հարցեր, յուրաքանչյուր հարցի համար` 5 միավոր:
- Գնահատման չափանիշները`
  - Առաջադրված հարցի ճիշտ պատասխանը,
  - Առարկայի իմացություն:

2. Երկրորդ ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 19-20 շաբաթ)

- Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը`
20 կետից բաղկացած հարցախույզ, յուրաքանչյուրի համար` 1 միավոր:
- Գնահատման չափանիշները`
  - Առաջադրված հարցերի ճիշտ պատասխանը,
  - Առարկայի իմացություն:
- Գնահատման մեթոդը
- Գնահատման չափանիշները`
  - ներկայություն:

3. Մասնակցությունը գործնական աշխատանքներին (ընդհանուր գնահատականի 40%-ը կամ 40միավոր)

- Գնահատման մեթոդը`
  - Նյութի գիտական, համակարգված ձևակերպում,
  - Ինքնուրույն եզրահանգումներ, սեփական տեսակետի ներկայացում,
  - Նյութը ներկայացնելիս երկու և ավելի գիտական աղբյուրների օգտագործում,
  - Գրաֆիկական պատկերների, աղյուսակների, տեսաներկայացման ամկայություն
  - Անձնական թղթապանակի կազմում, կարգավորում:

5. Ինքնուրույն աշխատանքներ (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20միավոր)

- Գնահատման մեթոդը`
  - Ստեղծագործական մոտեցման ամկայություն,
  - Հետազոտական աշխատանքի ամկայություն,

¹⁶ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

- Ինքնուրույն դատողություններ,
- Առաջարկություններ:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 Մասնագիտական մանկավարժություն
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.13.6 Երաժշտական կրթություն,
011401.11.6 Կերպարվեստ,
011401.09.6 Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզումներ
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ մանկավարժության բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2024

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ -221 Ներառական կրթություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Մեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	-
			Գործնական աշխատանք	-
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողների համար բացահայտել ներառական կրթության էությունը, գաղափարախոսությունը, քաղաքականությունը, մեթոդաբանությունն ու բովանդակությունը: Ուսանողներին փոխանցել ներառական կրթության տեսագործնական առաջավոր փորձը, ուսուցանել ներառական կրթության կազմակերպման օրենսդրական և մանկավարժական հիմունքները:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <ul style="list-style-type: none"> Գիտելիք <p>Գիտի - ներառական կրթության գաղափարախոսությունը, քաղաքականությունը, հայեցակարգը, բովանդակությունը, միջազգային փորձը և սկզբունքները, ներառական կրթության որակի ապահովման և արդյունավետության բարձրացման ուղիները, միջոցները, ներառական ուսուցման կազմակերպման մեթոդիկաներն ու տեխնոլոգիաները, ներառական կրթության իրավական, օրենսդրական և մանկավարժական հիմունքները:</p> <ul style="list-style-type: none"> Հմտություն <p>Տիրապետում է - պլանավորել, կազմակերպել և իրականացնել մանկավարժական գործընթացը և վերլուծել ծագած հիմնխնդիրները, օգտվել հանրակրթության չափորոշից և կազմել ներառական գործընթացի կազմակերպման փաստաթղթեր, դրսևորել մանկավարժական վարպետություն և օգտվել ՀՀ օրենքներից ու</p>			

	<p>նորմատիվ փաստաթղթերից:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Կարողունակություն <p>Կարողանում է - ներառական ուսուցման մեթոդիկաներին և տեխնոլոգիաներին, մանկավարժական աջակցության ձևերին, ներառական ուսուցում իրականացնող դպրոցների և ընտանիքների համագործակցության ձևերին, աշակերտների կրթական կարիքների, նրանց գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների գնահատման գործիքակազմին:</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>ԹԵՄԱ 1. ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՔԱՅԼԵՐԸ:</p> <p>ԹԵՄԱ 2. ՀԱՍԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ:</p> <p>ԹԵՄԱ 3. ՆԵՐԱՌԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ</p> <p>ԹԵՄԱ 4. ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ԱԶԱԿՅՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԿԱՐԳ</p> <p>ԹԵՄԱ 5. ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԻ ՄՈՏԵՅՈՒՄՆԵՐԸ .ՏՐՈՇԻՆԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ՄՈՏԵՅՈՒՄԸ, ԿԱՇՉԵՆԿՈՅԻ ՄՈՏԵՅՈՒՄԸ, ԼԵՎ ՎԻԳՈՏՄԿՈՒՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ</p> <p>ԹԵՄԱ 6. ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԲԱՅԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>ԹԵՄԱ 7. ՆՈՐԱԳՈՒՅՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐՈՎ ԹԵՐՀԱԳԵՑՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքներին հասնելու ընթացքի գնահատում՝</p> <p>Երկու ընթացիկ ստուգումների գումարային 40 միավոր՝ ընդհանուր գնահատականի 40%-ը:</p> <p>1. Առաջին ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 9-10 շաբաթ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ Ընթացիկ գրավոր ստուգման համար նախատեսված են 4 հարցեր, յուրաքանչյուր հարցի համար՝ 5 միավոր: ▪ Գնահատման չափանիշները՝ <ul style="list-style-type: none"> - Առաջադրված հարցի ճիշտ պատասխանը, - Առարկայի իմացություն: <p>2. Երկրորդ ընթացիկ ստուգում (դասընթացի 19-20 շաբաթ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ստուգման ձևը և գնահատման մեթոդը՝ 20 կետից բաղկացած հարցախույզ, յուրաքանչյուրի համար՝ 1 միավոր: ▪ Գնահատման չափանիշները՝

	<ul style="list-style-type: none"> - Առաջադրված հարցերի ճիշտ պատասխանը, - Առարկայի իմացությունը: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Գնահատման մեթոդը ▪ Գնահատման չափանիշները`</li> </ul> </li> </ul> <p>3. Մասնակցությունը գործնական աշխատանքներին (ընդհանուր գնահատականի 40%-ը կամ 40միավոր)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Գնահատման մեթոդը` <ul style="list-style-type: none"> - Նյութի գիտական, համակարգված ձևակերպում, - Ինքնուրույն եզրահանգումներ, սեփական տեսակետի ներկայացում, - Նյութը ներկայացնելիս երկու և ավելի գիտական աղբյուրների օգտագործում, - Գրաֆիկական պատկերների, աղյուսակների, տեսաներկայացման առկայություն - Անձնական թղթապանակի կազմում, կարգավորում: <p>4. Ինքնուրույն աշխատանքներ (ընդհանուր գնահատականի 20%-ը կամ 20միավոր)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Գնահատման մեթոդը` <ul style="list-style-type: none"> - Ստեղծագործական մոտեցման առկայություն, - Հետազոտական աշխատանքի առկայություն, - Ինքնուրույն դատողություններ, - Առաջարկություններ:
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր-</p> <p>«Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց կրթության մասին», ՀՀ օրենքը, /թարմացված տարբերակը /2005թ./</p> <p>Ներառական կրթության իրականացման ուղեցույց /հանրակրթական հաստատությունների մանկավարժական աշխատողների համար/, Երևան, 2008թ.</p> <p>Բժշկահոգեբանամանկավարժական գնահատման կենտրոնի տեղեկատու, Երևան, 2010թ.</p> <p>«Կրթության մասին» ՀՀ օրենք, /թարմացված տարբերակը /1999թ.</p> <p>Ներառական կրթության հայեցակարգ և ռազմավարություն: ՀՀ կառավարության որոշում, Երևան, 2005թ.</p> <p>Ներառման ուղեցույց, ՅՈՒՆԵՍԿՕ 2005թ. (վերահրատարակված «Հուլիսի կամուրջ» հասարակական կազմակերպության և «Առաքելություն Արևելք» միջազգային մարդասիրական օգնության կազմակերպության նախաձեռնությամբ); 2005թ.</p> <p>«Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքի գնահատումը տարածքային մակարդակում», Մեթոդական ուղեցույց: Ձեռնարկ. – Եր.: Հանրապետական մանկավարժահոգեբանական կենտրոն, , 150 էջ, 2018թ.</p> <p>Կոնվենցիա Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների մասին,</p>

	<p>Երևան, 2010, 76 էջ ՀՀ-ում ներառական կրթության իրականացման գնահատում: Կրթական հետազոտությունների և խորհրդատվությունների կենտրոն, 56 էջ, 2013թ.</p> <p>https://hmk.am/hratarakutyunner-hy/ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ՀԱՐՄԱՐԵՑՈՒՄՆԵՐ ՈՐԱԿՅԱԼ ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ Ձեռնարկ մանկավարժների համար Հանրապետական մանկավարժահոգեբանական կենտրոն, 142 էջ, ԵՐԵՎԱՆ, 2022թ</p> <p>Подласый И.П. - Курс лекции по коррекционной педагогике, 2003 г.</p> <p>Ներառական կրթությունը Հայաստանում /հոդվածների ժողովածու/, Եր., 2003</p> <p>Ներառման ուղեցույց՝ ապահովելու մատչելի կրթություն բոլորի համար, Եր., 2007</p> <p>Լրացուցիչ-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հատուկ կրթությունը Հայաստանում երեկ, այսօր, վաղը, Եր., 2004 2. Եթե երեխան ունի կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք: Ծնողների և մանկավարժների համար: Հ. Ղազարյան, Հուլիսի Կամուրջ ՀԿ., 2004:
--	--